

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Κύριες Υποδιαίρεσεις του Παγκόσμιου
Ωκεανού 32

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ 1

ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ 1

Χημική Σύσταση	1
Φυσικές και Χημικές Ιδιότητες	2
Το Νερό της Θάλασσας	4

ΒΑΣΙΚΗ ΩΚΕΑΝΟΓΡΑΦΙΑ 7

Γεωγραφία και Γεωμορφολογία των Ωκεανών	7
Τεκτονικές Πλάκες	8
Θερμοκρασία και Κάθετη Στρωμάτωση	9
Θαλάσσιες Μάζες και Κυκλοφορία	10

ΜΕΡΙΚΕΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ 15

Όροι και Ορισμοί	15
Συστατικά Στοιχεία του Οικοσυστήματος	17
Βιογεωχημικοί Κύκλοι	18
Βιολογική (βιοτική) Δομή των Οικοσυστημάτων	20
Οικολογικός Έλεγχος και Ρύθμιση	22

ΠΡΟΝΥΜΦΕΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΝΥΜΦΩΝ 22

Τύποι και Στρατηγικές Προνυμφών	23
Οικολογία των Προνυμφών και Εγκατάσταση της Βιοκοινωνίας	25
Στρατηγικές του Κύκλου Ζωής (Βιολογικού Κύκλου)	27

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΧΕΡΣΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ 28

Φυσικές και Χημικές Διαφορές	29
Διαφορές στη Βιοποικιλότητα	30
Διαφορές στους Κύκλους Ζωής	31
Δομικές και Λειτουργικές Διαφορές	31

ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ 32

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ 34

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΛΑΓΚΤΟΝ ΚΑΙ ΠΛΑΓΚΤΟΝΙΚΕΣ ΒΙΟΚΟΙΝΩΝΙΕΣ 38

Ορισμοί 38

ΤΟ ΦΥΤΟΠΛΑΓΚΤΟΝ 39

Διάτομα	39
Δινομαστιγωτά	40
Το Μικρότερο Φυτοπλαγκτόν	41

ΤΟ ΖΩΟΠΛΑΓΚΤΟΝ 42

Κωπήποδα	43
Άλλοι Ζωοπλαγκτονικοί Οργανισμοί	44

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΠΛΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ 49

Αρχές	49
Ελάττωση του Υπερβάλλοντος Βάρους	52
Τροποποιήσεις της Επιφάνειας Αντίστασης	52
Κινήσεις του Νερού	52

ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ 55

Πρωτογενής παραγωγικότητα	55
Μέτρηση της Πρωτογενούς Παραγωγικότητας	56
Σταθμεύουσα Βιομάζα	58

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ 59

Φυσικοί και Χημικοί Παράγοντες	59
Φως	59
Θρεπτικά άλατα	62
Τυρβώδης Κυκλοφορία και Κρίσιμο Βάθος	65
Γεωγραφικές Διαφοροποιήσεις της Παραγωγικότητας	66
Εύκρατες θάλασσες	66
Τροπικές θάλασσες	68

Πολικές θάλασσες	68
Παραγωγικότητα των Ρηχών και Παράκτιων Νερών	68

ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΒΙΟΣΦΑΙΡΑΣ 69

ΤΟ ΩΚΕΑΝΙΟ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ: ΤΟ ΚΛΑΣΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ 70

Βόσκησις	70
Κύκλοι των Κωπηπόδων	73
Η Επίδραση των Κωπηπόδων στην Οικολογία των Βιοκοινωνιών του Πλαγκτού στον Ατλαντικό και στον Ειρηνικό Ωκεανό	75
Κατακόρυφη Μετανάστευση	77
Εποχιακή Διαδοχή του φυτοπλαγκτού	80

ΤΟ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ: ΕΝΑ ΜΟΝΤΕΛΟ ΠΟΥ ΜΕΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ 82

Μικροοργανισμοί και Παραγωγικότητα	82
Νανοπλαγκτόν, Αναπνοή και Βόσκησις	83
Βακτήρια, Σωματιδιακή και Διαλυμένη Οργανική Ύλη	83
Τα Πλαγκτονικά Θαλάσσια Τροφικά Πλέγματα	84
Χωρική Κατανομή του Πλαγκτού	85
Οι Κύριες Μεγακοινότητες του πλαγκτού	87

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ 89

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΩΚΕΑΝΙΟ ΝΗΚΤΟΝ 94

ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΩΚΕΑΝΙΟΥ ΝΗΚΤΟΥ 94 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ 98

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΤΟΥ ΩΚΕΑΝΙΟΥ ΝΗΚΤΟΥ 98

Πλευστότητα	98
Κίνηση	100
Επιφάνεια Αντίστασης και Σχήμα Σώματος	102
Άμυνα και Παραλλαγή	105
Συστήματα Αισθητήριων Οργάνων	108
Ηχοεντοπισμός	108
Αναπαραγωγή και Κύκλος Ζωής	110
Μεταναστεύσεις	115
Ειδικές Προσαρμογές των Θαλάσσιων Πτηνών και Θηλαστικών	119

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΝΗΚΤΟΥ 122

Οικολογία Διατροφής και Τροφικά Πλέγματα	122
Οικολογική Σημασία των Θαλάσσιων Θηλαστικών	126

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ 131

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΒΑΘΙΑΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ 133

ΖΩΝΩΣΗ 133

ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ ΣΤΗ ΒΑΘΙΑ ΘΑΛΑΣΣΑ 135

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ 136

Φως	136
Πίεση	137
Αλατότητα	140
Θερμοκρασία	140
Οξυγόνο	141
Τροφή	141

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΤΩΝ ΒΑΘΥΒΙΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ 144

Βιοφωσφορισμός στη Βαθιά Θάλασσα	152
----------------------------------	-----

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΒΕΝΘΙΚΩΝ ΒΙΟΚΟΙΝΩΝΙΩΝ 154

Σύνθεση της Πανίδας	154
Δομή της Βιοκοινωνίας	157
Ποικιλότητα	157
Πρότυπα Κύκλου Ζωής	160
Βιοκοινωνίες των Υδροθερμικών Πιδάκων και Ψυχρών Διαρροών	161

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΜΕΣΟΠΕΛΑΓΙΚΩΝ ΒΙΟΚΟΙΝΩΝΙΩΝ 170

Βαθιά Στρώματα Σκεδασμού (DSL Deep Scattering Layers)	170
Σύνθεση των Ειδών και Κατανομή	171
Η Τροφή και η Πρόσληψη της Τροφής	171
Πρότυπα Κύκλου Ζωής των Μεσοπελαγικών Οργανισμών	174

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ 175

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΒΕΝΘΙΚΕΣ ΒΙΟΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΤΗΣ ΡΗΧΗΣ ΥΠΟΠΑΛΙΠΡΟΪΚΗΣ ΖΩΝΗΣ (ΥΠΟΑΙΓΙΑΛΙΤΙΔΑΣ) 179

Κάλυψη και Ορισμοί	179
--------------------	-----

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ 179

ΙΖΗΜΑΤΑ ΧΩΡΙΣ ΒΛΑΣΤΗΣΗ 181

Δειγματοληψία	181
Ενδοπανιδικές Βιοκοινωνίες	181
Πρότυπο και Δομή των Βιοκοινωνιών	182
Δομή και Μεταβολές της Βιοκοινωνίας	184
Κατακόρυφη Κατανομή και Ανταγωνισμός	189

Πρότυπα Βιοκοινωνιών, Σταθερότητα και
Μεταβλητότητα 190

ΒΙΟΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΤΗΣ ΒΡΑΧΩΔΟΥΣ ΥΠΟΑΙΓΙΑΛΙΤΙΔΑΣ 195

ΠΑΓΚΟΙ ΚΑΙ ΔΑΣΗ ΑΠΟ ΚΕΛΠ 201

Δομή και Κατανομή 201
Οικολογία και Κύκλος Ζωής 203

ΒΙΟΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΑΓΓΕΙΟΣΠΕΡΜΩΝ 210

Σύνθεση και Κατανομή 210
Περιβαλλοντικές Συνθήκες 210
Παραγωγικότητα 212
Δομή και Βιολογικές Αλληλεπιδράσεις 213
Σχέσεις με Άλλα Συστήματα 214
Οικολογία 215

ΜΕΡΙΚΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΒΙΟΚΟΙΝΩΝΙΕΣ 218

Η Βιοκοινωνία του *Ptilosarcus*
(Πτεροειδή, Ανθόζωα, Κνιδόζωα,
Θαλάσσιες πέννες) 218
Η Βιοκοινωνία του *Kenilla*
(Ανθόζωα, Κνιδόζωα,
Θαλάσσιος πανσές) 220

ΒΕΝΘΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΠΟΛΙΚΩΝ ΘΑΛΑΣΣΩΝ 220

Φυσικές Συνθήκες της Αρκτικής και
Ανταρκτικής Περιοχής 220
Βιολογικές Συγκρίσεις της Αρκτικής και
Ανταρκτικής Θάλασσας 224
Οικολογικές Βιοκοινωνίες των Πολικών
Θαλασσών 225
Βιοκοινωνίες του Θαλάσσιου Πάγου 225
Μια βιοκοινωνία Μαλακού Ιζήματος του
Ανταρκτικού 228
Μια Βιοκοινωνία Σκληρού Υποστρώματος
του Ανταρκτικού 228

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ 231

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΟΠΑΛΙΡΡΟΙΑΚΗΣ ΖΩΝΗΣ 236

ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ 236

Παλίρροιες 236
Θερμοκρασία 239
Κυματισμός 239
Αλατότητα 240
Άλλοι Παράγοντες 240

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΜΕΣΟΠΑΛΙΡΡΟΙΑΚΗΣ ΖΩΝΗΣ 240

Αντίσταση στην Απώλεια Νερού 240
Διατήρηση της Θερμικής Ισορροπίας 243
Μηχανική Καταπόνηση 244
Αναπνοή 245
Διατροφή 245
Καταπόνηση λόγω Αλατότητας 245
Αναπαραγωγή 245

ΒΡΑΧΩΔΕΙΣ ΑΚΤΕΣ 246

Βραχώδεις Ακτές του Ατλαντικού και
του Ειρηνικού 246
Ζώνωση 247
Αιτίες Ζώνωσης 249
Αβιοτικοί παράγοντες 249
Βιοτικοί Παράγοντες 253
Τροπικές Μεσοπαλιρροιακές Ακτές 266
Μωσαϊκότητα 267
Διαδοχή 270
Πρότυπα οριζόντιας κατανομής 272
Ηλικιακή Δομή 272
Σύνοψη των Αλληλεπιδράσεων Μεταξύ των
Παραγόντων 273
Νερόλακκοι 273

ΑΜΜΩΔΕΙΣ ΑΚΤΕΣ 276

Περιβαλλοντικοί Παράγοντες 277
Προσαρμογές των Οργανισμών 280
Τύποι Οργανισμών 282
Βιολογία της Διατροφής 282
Οργάνωση της Βιοκοινωνίας των
Εκτεθειμένων Αμμωδών Παραλιών 285
Οργάνωση της Βιοκοινωνίας των
Προστατευμένων Αμμωδών
Πλατωμάτων 288

ΛΑΣΠΩΔΕΙΣ ΑΚΤΕΣ 292

Αβιοτικοί παράγοντες 292
Προσαρμογές των Οργανισμών 293
Τύποι Οργανισμών 294
Βιολογία Διατροφής και Τροφική Δομή 295
Ζώνωση και Δομή της Βιοκοινωνίας 297

ΤΑ ΨΑΡΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΟΠΑΛΙΡΡΟΙΑΚΗΣ ΖΩΝΗΣ 298

ΠΟΥΛΙΑ 299

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ 301

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΜΕΙΟΠΑΝΙΔΑ 309

Ορισμοί 309

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	310
ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΟΨΑΜΜΙΤΙΚΩΝ ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΕΩΝ	312

ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ ΚΑΙ ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΜΕΙΟΠΑΝΙΔΑΣ	317
---	------------

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ	318
Κύκλοι Ζωής	319

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ 320

Αλληλεπιδράσεις Μειοπανίδας - Μακροπανίδας	323
Αφθονία Ειδών, Κατανομή, Διασπορά	324

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ	325
-------------------------------------	------------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΕΚΒΟΛΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΜΥΡΑ ΕΛΗ 328

ΤΥΠΟΙ ΕΚΒΟΛΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	328
-----------------------------------	------------

ΑΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΚΒΟΛΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	329
---	------------

Αλατότητα	329
Υπόστρωμα	333
Θερμοκρασία	334
Δράση των Κυμάτων και των Ρευμάτων	334
Θολερότητα	335
Οξυγόνο	335

ΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΕΚΒΟΛΩΝ	335
----------------------------------	------------

Πανιδική Σύνθεση	335
Εκβολική Βλάστηση	337
Το Πλαγκτόν των Εκβολικών Συστημάτων	337

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΕΚΒΟΛΩΝ	339
---	------------

Μορφολογικές Προσαρμογές	339
Προσαρμογές στη Φυσιολογία	339
Προσαρμογές Συμπεριφοράς	341

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΕΚΒΟΛΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	342
---	------------

Παραγωγικότητα, Οργανική Ύλη και Πηγές Τροφής	342
Τροφικά Πλέγματα	343
Πλαγκτονικοί Κύκλοι	346

ΑΛΜΥΡΑ ΕΛΗ348

Ορισμός και Χαρακτηρισμός	348
Περιβαλλοντικά Χαρακτηριστικά	348
Σύνθεση και Κατανομή	350
Φυσιογνωμία, Ανάπτυξη και Ζώνωση	352
Αιτίες Ζώνωσης	355

Παραγωγικότητα	358
Αλληλεπιδράσεις και Τροφικά Πλέγματα	360

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ	364
-------------------------------------	------------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΤΡΟΠΙΚΕΣ ΒΙΟΚΟΙΝΩΝΙΕΣ 370

ΚΟΡΑΛΛΙΟΓΕΝΕΙΣ ΥΦΑΛΟΙ	370
------------------------------	------------

Κατανομή των Υφάλων και Περιοριστικοί Παράγοντες	372
Δομή των Κοραλλιών	373
Τύποι Υφάλων	375
Η Προέλευση των Υφάλων	375
Η Σύνθεση των Υφάλων	378
Κατανομή των Κοραλλιών και Ζώνωση των Υφάλων	381
Υφαλοι του Ατλαντικού και του Ινδο-Ειρηνικού	384
Παραγωγικότητα	385
Βιολογία των Ερματυπικών Κοραλλιών	386
Διατροφή	386
Αύξηση και Απόθεση Ανθρακικού Ασβεστίου	388
Γεννητική Οριμότητα, Αναπαραγωγή και Στρατολόγηση	388
Αλληλεπιδράσεις Ειδών και Οικολογία των Υφάλων	391
Ανταγωνισμός	391
Θήρευση	393
Βόσκηση	395
Γεωγραφικές Διαφορές	399
Τα Βακτήρια των Συστημάτων των Υφάλων	399
Ο Ρόλος των Φυκών στο Οικοσύστημα των Κοραλλιογενών Υφάλων	399
Οικολογία των Ψαριών των Κοραλλιογενών Υφάλων	400
Κρυπτοπανίδα των Υφάλων και Βιοδιάβρωση	410
Διαδοχή και Σταθερότητα των Κοραλλιογενών Υφάλων	411
Καταστροφική Θνησιμότητα και Αποκατάσταση των Υφάλων	411
Μακροχρόνια Δυναμική	415

ΜΑΓΚΡΟΒΙΑ ΔΑΣΗ 416

Δομή και Προσαρμογές	416
Κατανομή	418
Περιβαλλοντικές Συνθήκες Μαγκρόβιων Δασών	419
Ζώνωση	420
Άλλοι Οργανισμοί των Μαγκρόβιων	422
Διαδοχή και Θνησιμότητα	424

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ	426
-------------------------------------	------------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10**ΣΥΜΒΙΩΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ 434****ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΚΑΙ ΟΡΟΛΟΓΙΑ 434****ΣΥΜΒΙΩΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΦΥΚΗ ΚΑΙ ΖΩΑ 435**

- Τύποι και Σύνθεση των Σχέσεων 435
- Πρόελευση των Σχέσεων 436
- Κατανομή των Σχέσεων Φυκών -
Ασπονδύλων 436
- Διαφοροποιήσεις Λόγω Συμβιωτικών
Σχέσεων 438
- Οφέλη των Συμβιωτικών Σχέσεων 441
- Εγκαθίδρυση και Μεταφορά Φυτικών
Συμβιωτών 442

ΣΥΜΒΙΩΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΖΩΩΝ 443

- Τύποι Σχέσεων 443
- Πρόελευση των Σχέσεων 450
- Διαφοροποιήσεις Λόγω Συμβιωτικών
Σχέσεων 451
- Οφέλη των Συμβιωτικών Σχέσεων 453
- Φωσφορίζοντα Βακτήρια 454

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ 456**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11****ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ
ΣΤΟΥΣ ΩΚΕΑΝΟΥΣ 458****ΑΛΙΕΙΑ 58**

- Κύρια Αλιευτικά Πεδία 459
- Κυριότερα Εμπορικά Είδη 459
- Αειφόρος Εσοδεία και Μέλλον 461
- Υπερεκμετάλλευση 465
- Μεταβολές στο Οικοσύστημα 468
- Η Τραγωδία των Κοινών 472
- Κανονισμοί 472
- Νέοι Τύποι Αλιείας 473

ΘΑΛΑΣΣΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ 474

- Ιστορία και Μέγεθος 474
- Καλλιεργούμενα Είδη 475
- Απόδοση 475
- Προβλήματα και Περιορισμοί στην Ανάπτυξη
των Θαλασσοκαλλιεργειών 476

ΡΥΠΑΝΣΗ 476

- Πετρέλαιο 476
- Απόβλητα και Απορρίμματα 479
- Χημικές Ουσίες 481
- Ραδιενεργά Απόβλητα 482
- Άλλα Προβλήματα Ρύπανσης 483

ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ 486**ΦΑΡΜΑΚΑ ΑΠΟ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ 487****Η ΘΕΡΜΑΝΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ ΚΑΙ
Η ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΣΤΑΘΜΗΣ ΤΗΣ
ΘΑΛΑΣΣΑΣ 488****ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ 489****ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ 489****ΓΛΩΣΣΑΡΙ 494****ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΡΩΝ 503**